1. ספר שמות ל"ה

א ויקהל משה את־כל־עדת
בני ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר־צוה יהוה לעשת
ב אתם: ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם
ג קדש שבת שבתון ליהוה כל־העשה בו מלאכה יומת: לא־
תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת:

שמות ל"ו

ה : ויאמרו אל־משה לאמר
מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר־צוה יהוה
ו לעשת אתה: ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש
ואשה אל־יעשו־עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם
ז מהביא: והמלאכה היתה דים לכל־המלאכה לעשות אתה
והותר:

שמות ל"ח

ז . ויבא את־הבדים בטבעת
על צלעת המזבח לשאת אתו בהם נבוב לחת עשה
ח אתו: ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת
ט הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד: ויעש
את־החצר לפאת נגב תימנה קלעי החצר שש משזר מאה
באמה:

שמות מ'

א־ב וידבר יהוה אל־משה לאמר: ביום־החדש הראשון באחד
ג לחדש תקים את־משכן אהל מועד: ושמת שם את ארון
ד העדות וסכת על־הארן את־הפרכת: והבאת את־השלחן
וערכת את־ערכו והבאת את־המנרה והעלית את־נרתיה:
ה ונתתה את־מזבח הזהב לקטרת לפני ארון העדת ושמת
ו את־מסך הפתח למשכן: ונתתה את מזבח העלה לפני
ז פתח משכן אהל־מועד: ונתת את־הכיר בין־אהל מועד
ח ובין המזבח ונתת שם מים: ושמת את־החצר סביב ונתת
את־מסך שער החצר:

המשך שמות מ'

טז ויעש משה ככל אשר צוה יהוה
יז אתו כן עשה: ויהי בחדש הראשון בשנה
יח השנית באחד לחדש הוקם המשכן: ויקם משה את־
המשכן ויתן את־אדניו וישם את־קרשיו ויתן את־בריחיו
ויקם את־עמודיו:

סוף פרק מ' סוף ספר שמות

לד ויכס הענן את־אהל מועד וכבוד יהוה מלא את־המשכן:
לה ולא־יכל משה לבוא אל־אהל מועד כי־שכן עליו הענן
לו וכבוד יהוה מלא את־המשכן: ובהעלות הענן מעל המשכן
לז יסעו בני ישראל בכל מסעיהם: ואם־לא יעלה הענן ולא
לח יסעו עד־יום העלתו: כי ענן יהוה על־המשכן יומם ואש
תהיה לילה בו לעיני כל־בית־ישראל בכל־מסעיהם:

חזק חזק ונתחזק

8. אור החיים שמות ו'

מקצר רוח. אולי כי לצד שלא היו בני תורה לא שמעו, ולזה יקרא קצר רוח כי התורה מרחבת לבו של אדם:

עוד למה שנתבשרו ישראל בשורת הגאולה נתרחב לבבם ותחי נפשם ורוחם וכשחזרו לשעבוד הגם שלא היו משתעבדים אלא שעור הרגיל ולמטה ממנו אף על פי כן תקצר רוח, והמשכיל בטבעיות הרכבת האנושי ישכיל על דבר.

ספר שמות י"ב

א ויאמר יהוה אל־משה ואל־אהרן
ב בארץ מצרים לאמר: החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון
ג הוא לכם לחדשי השנה: דברו אל־כל־עדת ישראל לאמר
בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית־אבת שה
לבית:

המשך שמות י"ב

כא ויקרא משה לכל־זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו
כב לכם צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח: ולקחתם אגדת אזוב
וטבלתם בדם אשר־בסף והגעתם אל־המשקוף ואל־שתי
המזוזת מן־הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח־
כג ביתו עד־בקר: ועבר יהוה לנגף את־מצרים וראה את־
הדם על־המשקוף ועל שתי המזוזת ופסח יהוה על־הפתח
כד ולא יתן המשחית לבא אל־בתיכם לנגף: ושמרתם את־
כה הדבר הזה לחק־לך ולבניך עד־עולם: והיה כי־תבאו אל־
הארץ אשר יתן יהוה לכם כאשר דבר ושמרתם את־
כו העבדה הזאת: והיה כי־יאמרו אליכם בניכם מה העבדה
כז הזאת לכם: ואמרתם זבח־פסח הוא ליהוה אשר פסח על־
בתי בני־ישראל במצרים בנגפו את־מצרים ואת־בתינו הציל
כח ויקד העם וישתחוו: וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יהוה
את־משה ואהרן כן עשו:

9. [illegible]

להיות שמהם בשעבוד מלכיות צריך להבין למה אודיענו גלות שעבוד מלכיות כשם להיות וכו' בס"ד ע"פ מ"ש טוב עין ז"ל כי להיות הוא מדה טוב שבטבעו תמיד רואה עצמו שלא הגיע לכלל השלימות ולכך הוא אומר להיות נסון עתיד כי עדין לא הייתי ולא הגעתי לשלימות אבל הגאה חושב עצמו שהגיע לשלימות

4. מדרש תנחומא ויקהל

את מוצא שלשה שמות נקראו לו לאדם, אחד מה שקוראים לו אביו ואמו, ואחד מה שקוראין לו בני אדם, ואחד מה שקונה הוא לעצמו. טוב מכלן מה שקונה הוא לעצמו. תדע לך, שהרי בצלאל על ידי שקנה שם טוב, זכה שיעשה מלאכת המשכן. וכתיב, נבחר שם מעשר רב, מכסף ומזהב חן טוב (משלי כב א). מנין. ממה שקראו בענין ראו קרא ה' בשם בצלאל. זה שאמר הכתוב, טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו (קהלת ז א). אמרו לשלמה, מהו טוב שם משמן טוב. אמר להם, בשעה שאדם נולד, אין הכל יודעין מי הוא. נפטר בשם טוב, משפיעי מעשים טובים, באין ישראל מטפלין עמו, עושין עמו גמילות חסד. מכריזין שבחו ואומרים, פלוני זה כמה צדקות כמה תורה כמה מצות עשה, משכבו תהא עם הצדיקים. וכו'

7. רש"י

(ח) במראת הצבאת. בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן והיה מואס משה בהן מפני שעשויים ליצר. אמר לו הקב"ה קבל כי אלו חביבין עלי מן הכל שעל ידיהם העמידו ונעשה הכיור מהם שהוא לשום שלום בין איש לאשתו להשקות הצבאות לצבאות רבות במצרים

10. הרב קוק, אורות ישראל ג'

ח. צורתם של ישראל צריכה להתברר, אם האנושיות הכללית של תוכן האדם עומדת היא בה בצביונה כמו שהיא אצל כל העמים. ועליה נבנתה הצורה הישראלית המיוחדת, או שמעקב עד ראש הכל הוא מיוחד. לבירור זה צריכים להשתמש במקורות שונים, תורניים, שכליים, הסתוריים, רזיים, הופעיים, שיריים, ולפעמים ג"כ פוליטיים ואקונומיים. נראה הדבר שמקודם נערך הדבר שצורת האדם תשתלם בכללותה, ובתור תוספת ויתרון יגלה על האומה המיוחדת רוחה המפואר בהדרת קודש. אבל נתקלקלו הענינים ורוח האדם שקע כ"כ בכלל, עד שלא היה החול יכול להעשות בסיס לקודש אלא א"כ יקלקל אותו. והוכרחה גלות מצרים לבא בתור כור הברזל, שצירפה את צד האדם שבישראל, עד שנעשה לבריה חדשה. וצורתו החולית נתטשטשה לגמרי. והוחל גוי פעם אחת ע"י הגרעין האנושי לצורה שמראש ועד עקב כולה ישראלית, יעקב וישראל.

3. מדרש רבה שמות י"ד

חשך למה הביא עליהן, יתברך שמו של הקדוש ברוך הוא, שאין לפניו משוא פנים, והוא חוקר לב ובוחן כליות. לפי שהיו פושעים בישראל שהיה להן פטרונין מן המצריים, והיה להן שם עשר וכבוד ולא היו רוצים לצאת. אמר הקדוש ברוך הוא אם אביא עליהן מכה בפרהסיא וימותו יאמרו המצריים, כשם שעבר עלינו כך עבר עליהן.

שמות רבה, ויקהל פרשה נ"ב

מעשה בתלמיד אחד של ר' שמעון בן יוחאי שיצא חוצה לארץ ובא עשיר והיו התלמידים רואין אותו ומקנאין בו והיו מבקשים הן לצאת לחוצה לארץ. וידע ר' שמעון והוציאן לבקעה אחת של פני מרון והתפלל ואמר בקעה בקעה מלאי דינרי זהב. התחילה מושכת דינרי זהב לפניהן. אמר להם אם זהב אתם מבקשים הרי זהב טלו לכם, אלא הוו יודעין כל מי שהוא נוטל עכשו, חלקו של עולם הבא הוא נוטל שאין מתן שכר התורה אלא לעולם הבא, הוי ותשחק ליום אחרון.

5. תלמוד ירושלמי שקלים פרק א'

א"ר אבא בר אחא אין את יכול לעמוד על אופי' של אומה זו נתבעין לעגל ונותנין נתבעין למשכן ונותנין

ירושלמי קידושין א' ב'

תני רבי אליעזר בן יעקב אומר ולמה אל הדלת שעל ידי דלת יצאו מעבדות לחירות שאלו התלמידים את רבן יוחנן בן זכאי מה ראה העבד הזה לירצע באזנו יותר מכל איבריו אמר להן אוזן ששמעה מהר סיני °לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ופירקה מעליה עול מלכות שמים וקיבלה עליה עול בשר ודם אוזן ששמעה לפני הר סיני °כי לי בני ישראל עבדים והלך זה וקנה אדון אחר לפיכך תבוא האוזן ותירצע לפי שלא שמר מה ששמעה אזנו

ירושלמי ראש השנה ג' ה'

א"ר שמואל בר רב יצחק °וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל על מה ציום על פרשת שילוח עבדים. ואתיא כהיא דא"ר הילא לא נענשו ישראל אלא על פרשת °שילוח עבדים הדא הוא דכתיב °מקץ שבע שנים תשלחו איש את אחיו העברי וגו'. תני בשם רבי נחמיה °היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה. דברי תורה עניים במקומן ועשירים במקום אחר

6. תלמוד בבלי קידושין כ"ב

°רבן יוחנן בן זכאי היה דורש את המקרא הזה *כמין חומר מה נשתנה אזן מכל אברים שבגוף אמר הקב"ה אזן ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי °כי לי בני ישראל עבדים *ולא עבדים *לעבדים והלך זה וקנה אדון לעצמו ירצע ור"ש ב"ר היה דורש את המקרא הזה כמין חומר מה נשתנה דלת ומזוזה מכל כלים שבבית אמר הקב"ה דלת ומזוזה שהיו עדים במצרים בשעה שפסחתי על המשקוף ועל שתי המזוזות ואמרתי כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים והוצאתים מעבדות לחירות והלך זה וקנה אדון לעצמו

ויקרא כה

יד. יש בידינו סם חיים בעד כל העולם במובן הלאומי. זה הענין שהוא כלל מוסכם בתולדה, שאומה מוכרחת למות, ולעבור מן העולם, שהרי כל העמים העתיקים כמעט שעברו ובטלו מן העולם. ואם יש איזה עם קיים מימי קדומים לא עברו עליו סבות של פיזורים, גם לא נתפתח כראוי להשפיע מחוגו על העולם. אבל להיות עם חי ופועל, ואיתן במדה מוצקה עד כדי לנצח כמה משברים, זה לא נראה בעולם חוץ מישראל. ע"י שם ד' הקשור בתם וסם החיים של תורת חיים שבתוכם, וסם חיים זה עתיד לצאת מאתנו על כל העולם, וישמחו וירננו לאומים כי תשפוט עמים מישור ולאומים בארץ תנחם סלה.

טו. עד תור הגאולה העתידה השפענו על העולם רק לימודי חובות, מוסר וצדק היוצא מדעת אלהים אמת, והחובות אין העולם חפץ לקבל, ואם הוא מקבל נשאר בלב טינא על המעורר הראשי לידיעת החובה, שאינה נותנת להנפש הברברית להתפשט בכל מאוייה. אבל בבא התור של אור העולם להגלות, יודע לעולם, שדרכי החיים של העונג האמיתי אנחנו משפיעים בעולם, את אושר החיים הנותן לו את ערכו, אשר מבלעדו הוא שלול כל ערך. ועונג ואושר זהו דבר השוה לכל, עכ"פ לחשוק בו, ואת המקור המשפיע אושר ועונג מכבדים ומחבבים.

טז. כנסת ישראל הולכת לקראת השחרור העליון שלה, לקראת השחרור הרוחני משעבוד מלכיות, לקראת שליליות כל השתעבדות הרוח מכל הדמיונות והסברות של אומות העולם, שהם כולם תוצאות העורון האנושי הרואה את העולם לפנים, של אי־האפשרות להסתגל להבהירות העליונה של כבוד שמים, של שיגוב שם ד' לבדו, ותנועת החופש המורגשת בכל השדרות, אפילו אצל קלי־הקלים שבאומה, בפנימיותה יונקת היא את לשד חיותה מהצמאון של השחרור העליון, של עלמא דחירו, אשר הקול קול יעקב לא תהיה לו שום השפעה מידי עשו.

2. ספר שופטים ו'

א ויעשו בני־ישראל הרע בעיני יהוה ויתנם יהוה ביד־מדין
ב שבע שנים: ותעז יד־מדין על־ישראל מפני מדין עשו־להם
בני ישראל את־המנהרות אשר בהרים ואת־המערות ואת־
ג המצדות: והיה אם־זרע ישראל ועלה מדין ועמלק ובני־
ד קדם ועלו עליו: ויחנו עליהם וישחיתו את־יבול הארץ עד־
ה בואך עזה ולא־ישאירו מחיה בישראל ושה ושור וחמור: כי
הם ומקניהם יעלו ואהליהם יבאו כדי־ארבה לרב ולהם
ו ולגמליהם אין מספר ויבאו בארץ לשחתה: וידל ישראל
ז מאד מפני מדין ויזעקו בני־ישראל אל־יהוה: ויהי כי־זעקו
ח בני־ישראל אל־יהוה על אדות מדין: וישלח יהוה איש נביא
אל־בני ישראל ויאמר להם כה־אמר יהוה | אלהי ישראל
אנכי העליתי אתכם ממצרים ואוציא אתכם מבית עבדים:
ט ואצל אתכם מיד מצרים ומיד כל־לחציכם ואגרש אותם
י מפניכם ואתנה לכם את־ארצם: ואמרה לכם אני יהוה
אלהיכם לא תיראו את־אלהי האמרי אשר אתם יושבים
יא בארצם ולא שמעתם בקולי: ויבא מלאך יהוה
וישב תחת האלה אשר בעפרה אשר ליואש אבי העזרי
יב וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדין: וירא אליו
יג מלאך יהוה ויאמר אליו יהוה עמך גבור החיל: ויאמר אליו
גדעון בי אדני ויש יהוה עמנו ולמה מצאתנו כל־זאת ואיה
כל־נפלאתיו אשר ספרו־לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים
יד העלנו יהוה ועתה נטשנו יהוה ויתננו בכף מדין: ויפן אליו
יהוה ויאמר לך בכחך זה והושעת את־ישראל מכף מדין
טו הלא שלחתיך: ויאמר אליו בי אדני במה אושיע את־
ישראל הנה אלפי הדל במנשה ואנכי הצעיר בבית אבי:
טז ויאמר אליו יהוה כי אהיה עמך והכית את־מדין כאיש
אחד:

ספר ירמיהו ל"ד

יב ויהי דבר־יהוה אל־
יג ירמיהו מאת יהוה לאמר: כה־אמר יהוה אלהי ישראל אנכי
כרתי ברית את־אבותיכם ביום הוציאי אותם מארץ מצרים
יד מבית עבדים לאמר: מקץ שבע שנים תשלחו איש את־
אחיו העברי אשר־ימכר לך ועבדך שש שנים ושלחתו חפשי
טו מעמך ולא־שמעו אבותיכם אלי ולא הטו את־אזנם: ותשבו
אתם היום ותעשו את־הישר בעיני לקרא דרור איש לרעהו
טז ותכרתו ברית לפני בבית אשר־נקרא שמי עליו: ותשבו
ותחללו את־שמי ותשבו איש את־עבדו ואיש את־שפחתו
אשר־שלחתם חפשים לנפשם ותכבשו אתם להיות לכם
לעבדים ולשפחות:

יחזקאל כ'

ה . ואמר
אליהם כה־אמר אדני יהוה ביום בחרי בישראל ואשא ידי
לזרע בית יעקב ואודע להם בארץ מצרים ואשא ידי להם
ו לאמר אני יהוה אלהיכם: ביום ההוא נשאתי ידי להם
להוציאם מארץ מצרים אל־ארץ אשר־תרתי להם זבת
ז חלב ודבש צבי היא לכל־הארצות: ואמר אלהם איש שקוצי
עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל־תטמאו אני יהוה אלהיכם:
ח וימרו־בי ולא אבו לשמע אלי איש את־שקוצי עיניהם לא
השליכו ואת־גלולי מצרים לא עזבו ואמר לשפך חמתי
ט עליהם לכלות אפי בהם בתוך ארץ מצרים: ואעש למען שמי
לבלתי החל לעיני הגוים אשר־המה בתוכם אשר נודעתי
אליהם לעיניהם להוציאם מארץ מצרים:

ערוץ מאיר - הערוץ שלי ליהדות www.meirtv.co.il